

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-10

09/01/2020

ქ. თბილისი

**შპს „ენკა რინიუებლზის“, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ქუთაისი (ჭომა)-
ალპანა-მამისონის უღელტეხილის (რუსეთის ფედერაციის საზღვარი) გზის (ნამოხვანი-
ალპანას მონაკვეთის) მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტში
შეტანილ ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ**

შპს „ენკა რინიუებლზის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ქუთაისი (ჭომა)-ალპანა-მამისონის უღელტეხილის (რუსეთის ფედერაციის საზღვარი) გზის (ნამოხვანი-ალპანას მონაკვეთის) მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილების სკრინინგის განცხადება. საქმიანობა დაგეგმილია წყალტუბოსა და ცაგერის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიებზე.

2017 წელს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ სს „ნამახვანის“ შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ქუთაისი (ჭომა)-ალპანა-მამისონის უღელტეხილი (რუსეთის ფედერაციის საზღვარი) გზის ნამოხვანი-ალპანას მონაკვეთის მშენებლობაზე, რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციაზე გაცემულია №25 (20.04.2017) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა, რომლის საფუძველზეც „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად გაიცა №2-397 (10.05.2019) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის პირობების შესაბამისად (თავი III, პუნქტი 2) მოხდა პროექტის შეთანხმება საავტომობილო გზების დეპარტამენტთან. განხილვების პროცესში, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მოთხოვნით, მოხდა ტექნიკური პროექტის ცვლილება, რომლის მიზანსაც წარმოადგენდა მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, გზის ტექნიკური პარამეტრების გაუმჯობესება და სხვადასხვა სეზონზე მისი მოვლა-შენახვის გაადვილება.

წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადებაში მოცემული ინფორმაციით, ქუთაისი - ალპანა - მამისონის გზის ნამოხვანი - ალპანას მონაკვეთის მშენებლობა საჭიროა ნამახვანის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობისათვის და მის მიზანს წარმოადგენს არსებული გზის გადატანა დატბორვის ზონიდან, გზის მონაკვეთის ტექნიკური გაუმჯობესება და მოვლა-შენახვის სამუშაოების გამარტივება.გზა დაყოფილია 5 მონაკვეთად:

- მონაკვეთი 1: KM21+700-დან, KM25+380-მდე;
- მონაკვეთი 2: KM25+380-დან, KM26+820-მდე;
- მონაკვეთი 3: KM26+820-დან, KM29+470-მდე;
- მონაკვეთი 4: KM29+470-დან, KM34+807-მდე;

- მონაკვეთი 5: KM34+807-დან, KM40+530-მდე.

სკრინინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით, საპროექტო გზის კორიდორში დაპროექტდა 5 ახალი გვირაბი, ასევე შეიცვალა დერჩის ხიდის ადგილმდებარეობა, უსაფრთხოების და მოვლის მიზნით. წარმოდგენილი გვირაბები მონაკვეთების მიხედვით შემდეგნაირად ნაწილდება:

- გვირაბი 1 (122მ) : KM25+588-დან, KM25+710-მდე (საპროექტო გზის მე-2 მონაკვეთი).
- გვირაბი 2 (85მ) : KM26+720-დან, KM26+805-მდე (საპროექტო გზის მე-2 მონაკვეთი).
- გვირაბი 3 (139მ) : KM29+171-დან, KM29+310-მდე (საპროექტო გზის მე-3 მონაკვეთი).
- გვირაბი 4 (60მ) : KM31+895-დან, KM31+955-მდე (საპროექტო გზის მე-4 მონაკვეთი).
- გვირაბი 5 (86მ) : KM33+514-დან, KM33+600-მდე (საპროექტო გზის მე-4 მონაკვეთი).

ზემოაღნიშნული ცვლილებების გარდა წარმოდგენილი პროექტის დიდი ნაწილი ხვდება პირველადი პროექტის ფარგლებში. რამდენიმე ადგილზე განახლებული პროექტი მცირედ სცდება პირველადი პროექტის კორიდორს, თუმცა აღნიშნული ცვლილებები უმეტესად უმნიშვნელო ხასიათისაა და გეოგრაფიულად უკვე განხილულ კორიდორს მიუყვება.

№25 (20.04.2017) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გაცემული (პირველადი) პროექტი, განახლებულ პროექტთან შედარებით, დაახლოებით 700 მეტრით გრძელია. გარდა ამისა, განახლებული პროექტის ფარგლებში დერჩის მისასვლელი გზა მნიშვნელოვნად მცირდება და ნაცვლად 2353 მეტრისა, შეადგენს 1434 მეტრს.

საპროექტო გზის პირველი მონაკვეთი ითვალისწინებს გზის კორიდორის გადატანას მდინარის კალაპოტიდან მოშორებით (მთის ფერდზე), რათან არიდებულ იქნეს ნამახვანის ჰიდროელექტროსადგურის დატბორვის ზონას. სკრინინგის ანგარიშის და თანდართული შეიპ ფაილების მიხედვით პირველადი პროექტის დაზუსტების შედეგად აღნიშნული გზის კორიდორი პრაქტიკულად არ შეცვლილა, რაც არ გამოიწვევს გარემოზე დამატებით მნიშვნელოვან ზემოქმედებას.

საპროექტო გზის მეორე მონაკვეთი იწყება KM25+380-დან და სრულდება KM26+820-ით, რომლის სიგრძე შეადგენს 1440 მეტრს. აღნიშნულ მონაკვეთზე, პროექტის დაზუსტების შედეგად გათვალისწინებული იქნა რელიეფური თავისებურებები და დაიგეგმა გვირაბი, რომლის სიგრძეც შეადგენს 122 მეტრს. გვირაბის საშუალებით თავიდან იქნება აცილებული, მთის ფერდზე არსებულ თხემზე გზის გაყვანა და შემცირდება პროექტის ზეგავლენის არეალი. ამავე გზის მეორე მონაკვეთზე დაგეგმილია მეორე გვირაბის მოწყობა, რომელიც განთავსებული იქნება მონაკვეთის ბოლო უბანზე. N2 გვირაბის სიგრძე შეადგენს 85 მეტრს, რომელიც რელიეფური თავისებურებებით არის განპირობებული და საშუალებას იძლევა თავიდან იქნას აცილებული მნიშვნელოვან ფართობზე დაგეგმილი გრუნტის მოჭრის საჭიროება. აღნიშნულ მონაკვეთზე დაზუსტებული კონტური უმნიშვნელოდ სცდება პირველადი პროექტით გათვალისწინებულ ზემოქმედების არეალს. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე გვირაბების მოწყობის ადგილებზე, დიდი კლდეების მოჭრის თავიდან აცილების მიზნით, მოწყობა მოკლე გვირაბები, რაც ხელს შეუწყობს ცხოველებისათვის ბუნებრივი გადასასვლელების შენარჩუნებას, მგზავრებისათვის გაუმჯობესებულ უსაფრთხოებას.

საპროექტო გზის მესამე მონაკვეთი მოიცავს პროექტის კორიდორის 2.6 კილომეტრიან მონაკვეთს. აღნიშნულ მონაკვეთზე განახლებული პროექტის მიხედვით მოეწყობა ერთი გვირაბი (N3), რომლის სიგრძეც შეადგენს 139 მეტრს. მოცემული მონაკვეთის განახლებული პროექტი ძირითადად პირველადი პროექტის კორიდორის ფარგლებს შორის ექცევა. აღნიშნული გვირაბის მოწყობის შედეგად თავიდან იქნება აცილებული დაახლოებით 20-25 მეტრი ღრმა ჭრილის მოწყობის საჭიროება, გრუნტის გატანა, ჭრილის სტაბილიზაცია და შემცირდება გეოდინამიკური რისკები, მათ შორის ქვათაცვენის ალბათობა.

საპროექტო გზის მეოთხე მონაკვეთი დაზუსტებული პროექტის მიხედვით შეადგენს დაახლოებით 3,3 კილომეტრს. ამავე მონაკვეთში გათვალისწინებულია დერჩის ხიდისა და მასთან მისასვლელი გზის მოწყობა. ხიდის გადმოტანა საჭირო გახდა დაზუსტებული გეოტექნიკური კვლევების მონაცემების მიხედვით. დერჩის ხიდი გადმოტანილ იქნა დაახლოებით 5 კმ. მანძილზე. ხიდის ადგილმდებარეობის გადანაცვლებით შემცირდა მოსაწყობი მისასვლელი გზის სიგრძე, ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე აღნიშნული ცვლილება არ გამოიწვევს გარემოზე დამატებით მნიშვნელოვან ზემოქმედებას. სკრინინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით აღნიშნული ხიდისთვის განხილულ იქნა არაერთი ალტერნატივა, სადაც გათვალისწინებული იყო მოსახლეობის მოთხოვნები.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მოთხოვნით მოხდა დერჩის ხიდთან მისასვლელი გზის გეომეტრიული პარამეტრების „გზები 2009“ სტანდარტის პარამეტრებთან შესაბამისობაში მოყვანა, ამიტომ საჭირო გახდა გზის მაქსიმალური ქანობისა და მოსახვევების სიმრუდის რადიუსების ცვლილება, რის გამოც მისასვლელი გზისთვის საჭირო კორიდორმა გადმოიწია არსებული კორიდორიდან მდინარის მიმართულებით 20-30 მეტრით. გარდა აღნიშნულისა, მონაკვეთი 4-ის მეორე ნაწილზე დაიგეგმა 85 მეტრიანი გვირაბის მშენებლობა, რომელიც გათვალისწინებული იყო საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მოთხოვნების შესაბამისად. მისი მოწყობა მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს გზის ოპერირებისა და უსაფრთხოების პარამეტრებს. პირველადი პროექტის მიხედვით, გვირაბის მოწყობის მონაკვეთზე საჭირო იყო კერძო სახლების შესყიდვა და მფლობელების განსახლება, რაც თავიდან იქნა აცილებული გვირაბის საშუალებით.

საპროექტო გზის მეხუთე მონაკვეთზე, რომლის სიგრძეც შეადგენს 5,7 კილომეტრს, გათვალისწინებული იყო არსებული გზის რეაბილიტაცია, რომლის პარამეტრებიც არ შეცვლილა, შესაბამისად, იგივეა გზის მოწყობისათვის საჭირო კორიდორიც. დამატებითი ფართობის საჭიროება ამ მონაკვეთზე არ არსებობს. ჯამში, პირველად პროექტთან შედარებით, რომლის სიგრძეც შეადგენდა 30 კმ-ს მოდიფიკაციები, საიდანაც 20 კმ დაკავშირებულია ნამახვანის ქვედა მონაკვეთთან, შეეხო დაახლოებით 0.5 კმ-იან მონაკვეთს. ეს მონაკვეთები წარმოადგენდნენ გზის რთულ მონაკვეთებს, რომლებიც რთულ რელიეფზე გადიოდა, შესაბამისად აღინიშნებოდა მომეტებული გეოლოგიური და ეკოლოგიური რისკები. აღნიშნული რისკები შემცირდა რთულ მონაკვეთებზე გვირაბების საშუალებით. რაც შეეხება დერჩის მისასვლელ გზასა და ხიდს, გზის საერთო სიგრძე შემცირდა იქ, სადაც აღინიშნებოდა მომეტებული გეოლოგიური რისკები. **რადგან ხიდი განთავსებული იყო მეწყერსაშიშ ზონაში.** დანარჩენი მონაკვეთი პრაქტიკულად მიუყვება არსებულ ტრასას.

აღნიშნული ცვლილებების შეტანის პროცესში გათვალისწინებული იქნა დამატებით ჩატარებული დეტალური ტოპოგრაფიული და საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების შედეგები. პროექტის დაზუსტების პროცესში ასევე ჩატარდა გზის კორიდორის დეტალური გეოლოგიური და საინჟინრო-გეოლოგიური შესწავლა. კვლევების ფარგლებში შესწავლილი იქნა საპროექტო ტერიტორია, გაიბურღა საკვლევი ჭაბურღილები, გამოკვლეული იქნა ჭაბურღილებიდან ამოღებული კერნების ნიმუშები.

გეოლოგიური სამუშაოების დასრულების შემდეგ გზის თითოეული მონაკვეთისთვის და გვირაბებისთვის ცალ-ცალკე მომზადდა გეოლოგიური კვლევის დეტალური ანგარიშები. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე და ვინაიდან სკრინინგის განცხადებით წარმოდგენილი საპროექტო ტერიტორია არის №25 (20.04.2017) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გაცემული ტერიტორიის ნაწილი, გეოლოგიური კუთხით შესწავლილი იყო გზის ანგარიშში, რომელზეც გაიცა №25 (20.04.2017) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა.

საპროექტო საავტომობილო გზის დერეფანი ძირითადად ბუნებრივ ხევებს და მცირე მდინარეებს გადაკვეთს, რომლებიც იქთიოფაუნის თვალსაზრისით მაღალ სენსიტიურად არ ითვლება. აღნიშნული ხევები და ნაკადები გამოკვლეული იყო 2016 წელს განხორციელებულ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადების პროცესში. აღსანიშნავია, რომ დაზუსტებულ პროექტში არ ხდება ახალი ნაკადებისა და ხევების კვეთა, შესაბამისად ამ ობიექტებზე ზემოქმედების ხარისხი მცირდება დაზუსტებული პროექტის განხორციელების შემთხვევაში და არ არის მოსალოდნელი დამატებითი გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება.

სკრინინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით გზის დერეფნის ბიოლოგიური გარემო დეტალურად იქნა შესწავლილი 2016 წელს მომზადებულ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში. სადაც ასევე შესწავლილი იქნა ეკოსისტემები და ჰაბიტატები, ცხოველთა პოპულაციები, რომლებსაც შესაძლოა პირდაპირი თუ არაპირდაპირი ზეგავლენის შედეგად ზიანი მიადგეთ ნამოხვანი - ალპანას გზის პროექტის მშენებლობით.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პროექტში შეტანილი ცვლილებები არ იწვევს ექსპლუატაციის პირობების მნიშვნელოვან ცვლილებას, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს გეოლოგიურ, ფიზიკურ და ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების რისკების გაზრდა და შესაბამისად გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „ენკა რინიუებლზის“, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ქუთაისი (ჭომა)-ალპანა-მამისონის უღელტეხილი (რუსეთის ფედერაციის საზღვარი) გზის (ნამოხვანი-ალპანას მონაკვეთის) მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილებები არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;

2. შპს „ენკა რინიუებლზმა“ წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით, საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, რეკომენდაციების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების შესაბამისად;
3. შპს „ენკა რინიუებლზმა“ წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით, მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს გვირაბების მშენებლობით გამოწვეულ ბიომრავალფეროვნებაზე შესაძლო ზემოქმედებაზე (მათ შორის განხილულ იქნას გვირაბების მშენებლობის დროს გამოყენებული მეთოდები) დეტალური ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა.
4. შპს „ენკა რინიუებლზმა“ უზრუნველყოს მშენებლობის თანმხლები საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების შედეგების სამინისტროში წარმოდგენა, მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, შესაძლო გართულებების წარმოქმნის შემთხვევაში სათანადო რეაგირების და პრევენციული ღონისძიებების გატარების მიზნით.
5. შპს „ენკა რინიუებლზი“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს 2019 წლის 10 მაისს გაცემული (ბრძანება) №2-397 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად, წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;
6. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ენკა რინიუებლზს“;
7. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ენკა რინიუებლზის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
8. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, წყალტუბოსა და ცაგერის მუნიციპალიტეტების აღმასრულებელი ორგანოებსა ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოების საინფორმაციო დაფებზე;
9. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი